

TEHNICI DE ÎNSUȘIRE A LEXICULUI DIN LIMBA GERMANĂ PRIN INTERMEDIUL CALCULATORULUI

N. Barbaroș, drd.

Universitatea Tehnică a Moldovei,

INTRODUCERE

Studierea limbii germane de către studenții ingineri se bazează în general pe interferența celor patru deprinderi integratoare: lectura, înțelegerea după auz, vorbirea și scrierea. Toate aceste activități cognitive se axează pe componența lexicală a limbii germane. Din aceste considerente însușirea lexicului devine obiectivul de bază în procesul de instruire a limbilor străine.

Din practica mea pedagogică am observat, că studenții ingineri întâmpină dificultăți în timpul însușirii lexicului german, manifestate în înțelegere greșită, memorare mecanică, de scurtă durată, și respectiv incapacitate de a întrebuița cuvintele corect. În acest sens se inițiază o orientare nouă care presupune învățarea lexicului, în mod explicit, prin intermediul tehnologiilor informaționale.

1. ÎNSUȘIREA DIRECTĂ ȘI INDIRECTĂ A LEXICULUI DIN LIMBA GERMANĂ

Pentru a determina cea mai eficientă cale de însușire a lexicului de către studenți au fost întreprinse multiple cercetări. Savanții Nation[2], Hatch[1] și Read [3] afirmă că învățarea lexicului are loc direct și indirect.

Învățarea directă se realizează intenționat și explicit, în urma unui efort conștient de însușire a lexicului prin învățarea listelor de cuvinte, folosirea dicționarilor, deducerea din context, pe când cea indirectă implică pur și simplu studenții în procesul de lectură. Învățarea directă este mai eficientă, așadar, pentru studenții începători, ce posedă vocabulare modeste; învățarea indirectă a lexicului, adică prin lecturi extensive, e binevenită pentru studenții avansați, care dispun de un minim lexical, care ar permite utilizarea acesetei metode de instruire.

Din aceste considerente afirm cu certitudine, că studenții-ingineri, care învață limba germană, ca disciplină de cultură generală, nicidecum nu pot să dispună de un bagaj de cuvinte suficient, ca să însușească lexicul doar printr-o simplă lectură. De aceea se recomandă de utilizat mai întâi metoda directă de însușire a lexicului, trecând treptat la cea indirectă, în dependență de achizițiile lexicale ale studenților.

2. ÎNSUȘIREA LEXICULUI PRIN INTERMEDIUL TEHNOLOGIILOR INFORMAȚIONALE

2.1. Aspecte generale

Învățarea directă a lexicului din limba germană poate fi realizată la cel mai înalt nivel prin intermediul tehnologiilor informaționale. Încă din anii 80 posibilitățile computerului au început să fie din ce în ce mai des aplicate în metoda predării limbii germane. Inițial programele electronice de studiu se bazau pe texte, însoțite de un sistem de exerciții clasice, care nu conțineau nici imagini, nici sunet și nici secvențe video.

În urma progresului tehnico-științific importanța computerului a accelerat considerabil, atât în plan socio-profesional, cât și în cel metodicodidactic. Computerul a devenit fără exagerări indispensabil pentru orice activitate și în special s-a implementat ca cea mai nouă și mai efektivă metodă de însușirea lexicului.

2.2. Utilizarea Internetului

Internetul ne oferă omulțime de materiale didactice, pe care le-am putea aplica eficient la orele de limbă germană, antrenând la studenți, în special, competențe scriptice, lecturale și comunicative. Materialele de tip multimedia fac, prin urmare, apel la imaginație, sunet, text, animație. Reprezentările sunt complexe, iar atenția utilizatorului este atrasă de elementele de noutate, ingeniozitate și diversitate. Această aglomerație de surse multimediale poate produce în psihologia studenților confuzii, derutându-i în procesul de învățare a limbii germane. De aceea profesorul îi revine sarcina să urmărească atent și să coordoneze pașii efectuați de studenți în lumea virtuală, să ghideze într-un mod iscusit procesul de învățare a limbii germane prin intermediul internetului, elaborând din timp un anumit algoritm de lucru: mai întâi se explică tema, apoi se reanimează cunoștințele anterioare ale studenților și în final se identifică sarcinile concrete. Ca totalizare se poate de organizat o discuție frontală referitor la rezultatele obținute.

Ca punct de reper în selectarea metodelor de instruire virtuală, servește concepția că lumea multimedială a internetului a fost constituită mai mult pentru cei, care vorbesc limba germană ca limbă maternă, și nicidecum nu s-au luat în vedere principiile didactice de predare a limbilor străine. De aceea majoritatea sarcinilor sunt pe măsura, celor ce posedă limba la un nivel avansat. Cu toate acestea s-ar putea de utilizat internetul, ca mijloc didactic, și la etapa incipientă de studiere a limbii germane.

Conceptul de navigare în internet e un demers metodico-didactic, care presupune în primul rând o căutare generală a informațiilor referitoare la tema propusă de profesor. În acest sens profesorul trebuie să ia în vedere educația lingvistică a studenților, pentru a putea alege corect tema, instrumentele și metodele ei de abordare. Cu cât competențele lingvistice ale studenților sunt mai mici, cu atât mai mult profesorul va coordona navigarea virtuală. Inițial până a naviga studenții prin internet, profesorul trebuie să anticipeze dificultățile care ar putea surveni în timpul explorării, să acceseze în prealabil adresa electronică, să cerceteze componența lexicală și gramaticală a conținuturilor, să determine de ce arsenal de cuvinte au nevoie studenții pentru o înțelegere profundă, o selectare corectă și o extragere adecvată a informațiilor căutate. Inițial studenții trebuie să dispună de un vocabular tehnic suficient în limba germană, pentru a putea înțelege instrucțiunile date de profesor în timpul lucrului la calculator. Fiecare student trebuie să aibă la dispoziție o listă de termeni tehnici, cu care să opereze liber la ore. Termenii **das Internet, der Computer, das Programm, die Internet-Adresse, scannen**, precum și abrevierea **der Mini-PC** sunt internaționali, de aceea înțelegerea lor decurge fără probleme, pe când termenii: **das Netzwerk, der Nutzer, das Stichwort**, sunt memorizați de studenți mai greu și necesită prin urmare explicații suplimentare, repetări sistematice. Expresiile: **Programme ausarbeiten, der Suchmaschine ein Stichwort geben** sunt indispensabile atunci când profesorul îi inițiază pe studenți în căutările din rețea. În acest context sunt binevenite jocuri de cuvinte, diverse exerciții lexicale, efectuate în mod repetat și sistematic pentru a consolida termenii tehnici necesari.

Căutând materiale din internet, studenții citesc global, se orientează selectiv în material, ceea ce dezvoltă nemijlocit abilitățile de a rezuma, învățând să analizeze, să sintetizeze, să generalizeze și să combine informații din diverse surse într-un timp scurt. În așa fel se cultivă un spirit de explorare original, necesar mai ales în diverse

cercetări, elaborări de teze, descoperii inovative și invenții.

2.3. Implementarea programelor electronice

Dacă materialele din internet solicită prelucrări și pregătiri prealabile, atunci programele electronice, având caracter didactic din start, nu necesită nici o intervenție suplimentară. Actualmente ele conțin un spectru variat de texte, exerciții, jocuri lexico-gramaticale, care înlesnesc, procesul de însușire a limbii germane și mai ales a lexicului pasiv și activ, necesar atât în timpul lecturii comprehensive, cât și la formarea competențelor comunicative. Așadar tot mai rar întâlnim texte într-o germană clasică, fiind promovată o limbă modernă, activă și întreprinzătoare. Prin urmare atestăm procesul de trecere de la clasic la modern, de la exerciții-standart la exerciții cu lacune, cele din urmă fiind mult mai practice, deoarece antrenează gândirea, precum și memoria logică, care contribuie la înțelegerea și consolidarea cuvintelor necunoscute.

Studenții ingineri citesc textele electronice, completează lacunele cu termenii necesari, își verifică, prin urmare, cunoștințele, consultând computerul, care automat apreciază rezultatele cu un răspuns pozitiv sau negativ. În așa fel computerul realizează cu utilizatorul un dialog virtual, având ca obiective: de a corecta, de a evalua, de a propune noi soluții și rezolvări, învățându-i pe studenți să conștientizeze și să se orienteze mai bine în lexicul din limba germană.

Așadar computerul generează o însușire mai calitativă a limbilor străine, avantajându-i în special pe studenții-ingineri, care combină efectiv cunoștințele de specialitate cu cele din limba străină.

În acest sens au fost elaborate un șir de programe ca: **Spiele mit Wortern, Zertifikats-training-Deutsch, Interaktives Testpaket** etc.

Zertifikats-training-Deutsch e constituit din 130 de exerciții lexicale, prevăzute pentru învățarea, repetarea și exersarea vocabularului. Fiind devizate în 3 grade de complexitate, aceste exerciții prezintă vocabularul în anumite contexte potrivit principiului de la simplu la complex.

Exercițiile din **Interaktives Testpaket** cuprind un spectru de procedee variate, ca Multiple-choice, Luckentexte; răspunsuri de tipul fals/corect etc. Fiind un program didactic mai complex, el pune la dispoziția utilizatorilor cuvinte-cheie, puncte de sprijin, evaluări obiective.

Das Vokabelprogram deține exerciții de observare (îmbinarea corectă a cuvintelor cu imaginile pe care le denotă); exerciții de exersare

(Multiple-Choice, Luckentexte) și în final exerciții ortografice.

Programele electronice ne dovedesc că computerul completează productiv și flexibil celelalte mijloace didactice. Ele sunt foarte efective în însușirea lexicului din limba germană. Avantajul lor constă în faptul, că studenții au libertatea să decidă singuri: tema, tipul de exercițiu, gradul de complexitate, și durata de efectuare a sarcinilor.

2.4. Avantajul dicționarilor electronice

O tendință modernă în însușirea lexicului o prezintă dicționarele electronice. Ele sînt folosite la pregătirea temelor de acasă, dar și în sala de curs sau chiar la examene. Întîmpinînd dificultăți în înțelegerea cuvintelor noi, studenții cu un vocabular deficitar apelează la dicționar, considerîndu-l sursa principală în decodificarea semantică a lexicului necunoscut. În acest context dicționarele electronice sunt foarte utile, avînd următoarele avantaje:

studenții sunt cei care decid cînd și unde au nevoie de ajutor la prelucrarea lexicului; cuvintele necunoscute sînt învățate mai eficient dacă studenții vizualizează imaginea propusă; studenții optează pentru varianta electronică, deoarece articolele de dicționar computerizate sînt mai ușor de consultat decît dicționarele tradiționale; unele oferă adnotări multimedia (ilustrații și video), altele normele de gramatică, lexicoane, ceea ce le permite studenților să consulte concomitent mai multe surse; studenții pot găsi contextul în care este folosit cuvîntul; dicționarele electronice prezintă o informație completă, atît despre cuvinte, cît și despre îmbinările idiomatice. Dicționarele electronice oferă un acces mai rapid la informație și nu sînt atît de plictisitoare în utilizare ca cele tradiționale [1].

Deseori studenții nu dispun de abilități de utilizare a dicționarilor. De obicei ei nu cunosc semnificația abrevierilor din dicționar, nu pot comenta cuvintele polisemantice, înțeleg superficial sensul cuvintelor, utilizîndu-le în contexte greșite. De aceea profesorii trebuie, în mod obligatoriu, să le explice importanța de a cunoaște contextul original al cuvîntului, pentru a-l compara ulterior cu articolul din dicționar. Totuși pentru a trage concluzii plauzibile sînt necesare mai multe cercetări în domeniu. Spre regret, puține investigații determină în ce mod utilizează studenții dicționarele electronice și cum influențează acestea rezultatele obținute.

CONCLUZII

Însușirea lexicului din limba germană prin intermediul tehnologiilor informaționale e universal acceptată și pe larg practică în didactica modernă.

Computerul stimulează utilizatorul spre noi proiecte, noi însușiri și noi căutări. Din aceste considerente conceptul învățării interactive cuprinde nu numai formele sociale, ci și contactul dintre om și computer.

Programele electronice ne permit să creem și să desfacem tot felul de obiecte virtuale: texte, imagini etc., avînd avantajul de a reacționa momentan la întrebările și problemele înaintate de utilizatori. Utilizarea sistematică a dicționarilor electronice accelerează procesul de însușire a lexicului, economisind timpul, acesta fiind extrtem de deficitar, din cauza numărului de ore redus la această disciplină.

Pe lîngă acestea computerul e o metodă obiectivă de evaluare a cunoștințelor, realizînd procesul de verificare a rezultatelor obținute de către studenții-ingineri la o viteză optimală.

Tehnologiile informaționale deschid imense posibilități de explorare, Internetul și CD-rom-urile fiind mijloacele principale, care permit accesul la o masă fenomenală de informații. Navigînd prin Internet studenții deprind abilitățile de a înțelege global și de a selecta operativ informațiile necesare. În așa fel se formează un spirit de cecetare euristică, necesar, în special, la elaborarea referatelor, tezelor și a altor lucrări științifice.

Computerul ne învașă să acționăm în mod autonom, într-un sistem colectiv. Contactul cu ceilalți este motivat, el ne încurajează să învingem dificultățile. Așadar, conexiunea la rețeaua de calculatoare favorizează învățarea pînă cooperare, adică realizarea în comun a unor sarcini. În așa fel studenții își expun opiniile pe marginea problemei propuse de profesor și încearcă în comun să selecteze soluția cea mai optimală de rezolvare a sarcinilor.

Bibliografie

1. **Hatch, E.**, *Vocabulary, Semantics and Language Education* Cambridge, pag. 468, 1995.
2. **Klaus, G.**, *Worterbuch der Kybernetik* Berlin, 1999
3. **Nation, P.**, *Vocabulary Size Text Coverage and word Lists*. www.Lharenet.net
4. **Read, J.**, *Assessing Vocabulary*, Cambridge, pag. 279, 2000.
5. **Schuster, K.**, *Einführung in die Fachdidaktik Deutsch*, Hohengehren, S.47, 1998.

Recomandat spre publicare: 20.01.2011.